

Wojewódzki konkurs przedmiotowy z geografii dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych

ETAP REJONOWY

KOD UCZNIWA:

Maksymalna liczba punktów: **100**

Liczba uzyskanych punktów: _____

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. *Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.*
2. *Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy arkusz testowy jest kompletny – zawiera **26 zadań**. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy, zgłoś je natychmiast Komisji konkursowej.*
3. *Czytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia oraz wskazówki do każdego zadania.*
4. *Udzielaj odpowiedzi lub zaznaczaj zgodnie z poleceniem i umieszczaj je w miejscu do tego przeznaczonym.*
5. *Dbaj o precyzję odpowiedzi.*
6. *Jeśli się pomylisz, możesz wrócić do zadania i ponownie zaznaczyć poprawną odpowiedź.*
7. *Pracuj samodzielnie.*
8. *Nie wolno wносить telefonów komórkowych do sali, w której odbywają się zawody.*
9. *Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać za poprawne rozwiązanie zadania.*
10. *Całkowity czas przeznaczony na rozwiązanie testu wynosi **60 minut**.*

MAPA I TABELA DO ZADAŃ 1-3.

SKRAJNE PUNKTY POLSKI				
		Nazwa	Szerokość geograficzna	Długość geograficzna
		1	2	3
na północy	A	<i>klif w Jastrzębiej Górze</i>	54°50'N	18°18'E
na południu	B	<i>szczyt Opołonek</i>	49°00'N	22°51'E
na wschodzie	C	<i>zakole Bugu k. Hrubieszowa</i>	52°51'N	24°09'E
na zachodzie	D	<i>zakole Odry k. Cedyni</i>	50°52'N	14°07'E

Zadanie 1. W powyższej tabeli błędne informacje zawierają pola o oznaczeniach: **[0-1 pkt]**

- a) A-1 i B-1   b) C-1 i D-1   c) A-3 i C-3   d) C-2 i D-2

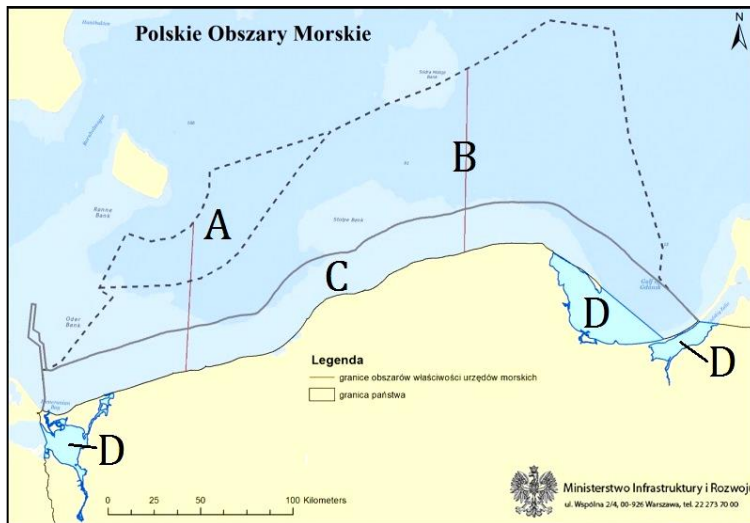
Zadanie 2. Różnica czasu słonecznego między skrajnymi punktami Polski na wschodzie i zachodzie wynosi: **[0-1 pkt]**

- a) około 10 minut   b) około 20 minut   c) około 40 minut   d) około godziny

Zadanie 3. W południe Słońce góruje w Zakopanem: [0-1 pkt]

- a) o około 5° wyżej niż w Gdańsku
- b) o około 5° niżej niż w Gdańsku
- c) o około 10° wyżej niż w Gdańsku
- d) o około 10° niżej niż w Gdańsku

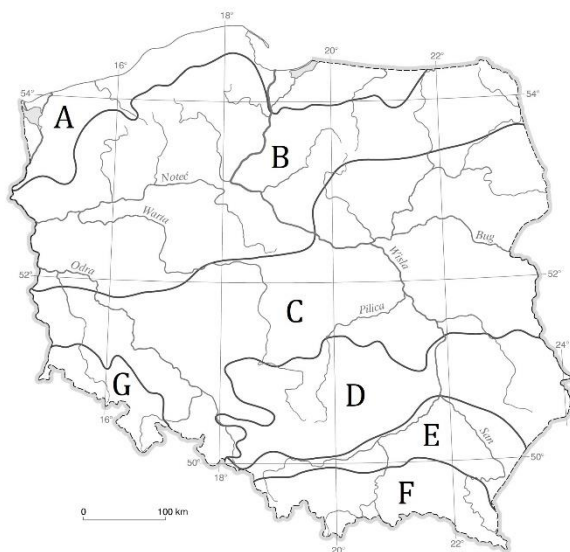
Zadanie 4. Dokończ zdanie wybierając poprawny wariant odpowiedzi. [0-1 pkt]

W skład terytorium Polski, opisanego liczbą 322,6 tys. km², wchodzi obszary morskie zaznaczone na powyższej mapie literami...

- a) A, B, C i D.
- b) tylko A i B.
- c) tylko C i D.
- d) tylko D.

Zadanie 5. Poniższy tekst dotyczy jednego z pasów krajobrazowych Polski. Uzupełnij zdania wybranymi z podanych określeń oraz oznaczeń na mapie. [0-6 pkt]

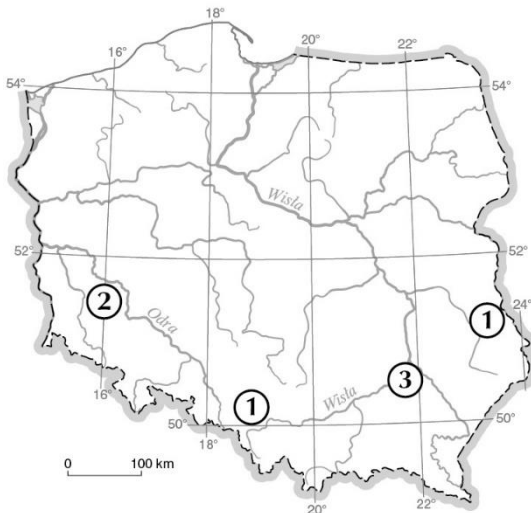

- H – cyrki lodowcowe
- I – eratyki
- J – Gorzów Wielkopolski
- K – krasowymi
- L – Nizina Północnopodlaska
- M – nizin środkowopolskich
- N – Pojezierze Mazurskie
- O – pojezierzy
- P – polodowcowymi
- R – Wrocław

Pagórkowate niziny o wysokościach względnych przekraczających miejscami 100 metrów tworzą pas krajobrazowy ....., zaznaczony na mapie literą ..... z występującymi tutaj licznie formami ....., takimi jak rynny lodowcowe, pradoliny, sandry oraz ..... Na obszarze tego pasa krajobrazowego znajdują się takie krainy geograficzne jak ..... oraz miasta, na przykład .....

Zadanie 6. Wybierz prawidłową odpowiedź dotyczącą występowania, miejsca eksploatacji i zastosowania wskazanych surowców mineralnych. [0-9 pkt]

WYSTĘPOWANIE

MIEJSCA EKSPLOATACJI

- A – Lubin
- B – Osiek
- C – Rybnik

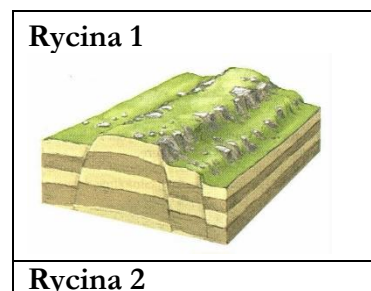
ZASTOSOWANIE

- D – do produkcji energii elektrycznej oraz tworzyw sztucznych, barwników i lekarstw
- E – do produkcji urządzeń elektrycznych, elektronicznych, pokryć dachowych i instalacji wodociągowych; jest składnikiem wielu stopów
- F – w produkcji nawozów sztucznych i środków ochrony roślin; jest składnikiem niektórych leków oraz kosmetyków

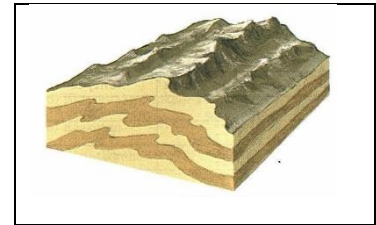
Surowiec mineralny	Występowanie (oznaczenie na mapie)	Wybrane miejsce eksploatacji	Zastosowanie
Rudy miedzi			
Siarka			
Węgiel kamienny			

Zadanie 7. Poniższe określenia oraz grafiki dotyczą Karpat i Sudetów. Dopasuj je do właściwego łańcucha górskiego. [0-10 pkt]

- A – budowę geologiczną ilustruje rycina 1
- B – budowę geologiczną ilustruje rycina 2
- C – Karkonosze, Góry Stołowe
- D – mają budowę zrębową
- E – mają budowę fałdową
- F – powstały w orogenezie alpejskiej

- G** – powstawały w orogenezie kaledońskiej i hercyńskiej, odmłodzone w orogenezie alpejskiej
- H** – Tatry, Pieniny, Gorce, Bieszczady
- I** – występują skały fliszowe (piaskowce, łupki, wapień)
- J** – występują skały magmowe i metamorficzne

Karpaty:

--	--	--	--	--

Sudety:

--	--	--	--	--

Zadanie 8. Wybierz wariant odpowiedzi, który prawidłowo opisuje położenie klimatyczne Polski. [0-1 pkt]

STREFA KLIMATYCZNA: **I** – podzwrotnikowa, **II** – umiarkowana

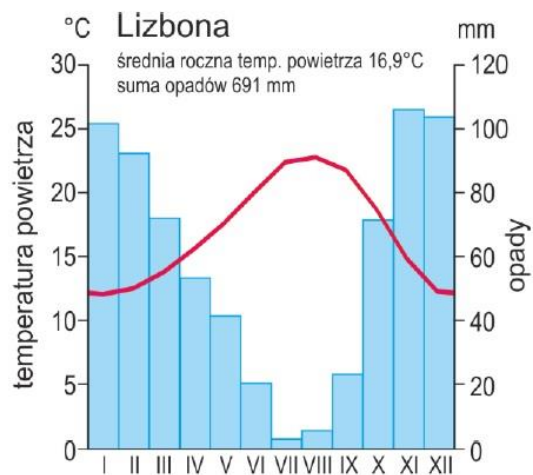
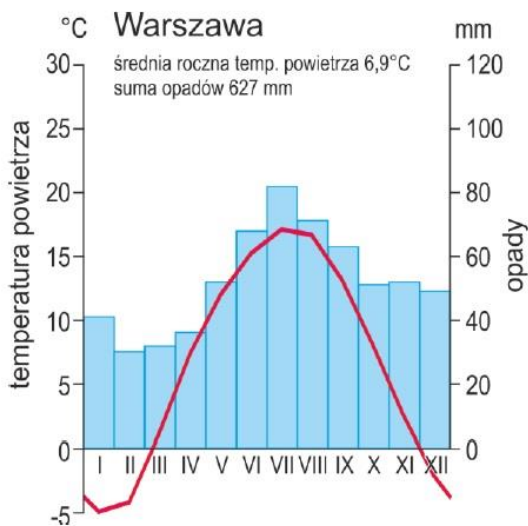
ODMIANA KLIMATU: **A** – odmiana chłodna, **B** – odmiana ciepła

TYP KLIMATU: **1** – kontynentalny, **2** – morski, **3** – przejściowy

- a) I-A-2   b) I-B-3   c) II-B-3   d) II-A-1

Zadanie 9. Na podstawie klimatogramów uzupełnij luki w zdaniach wybierając odpowiedź **A** – mniejsza (niższa) lub **B** – większa (wyższa). [0-5 pkt]

A – mniejsza (niższa)   **B** – większa (wyższa)

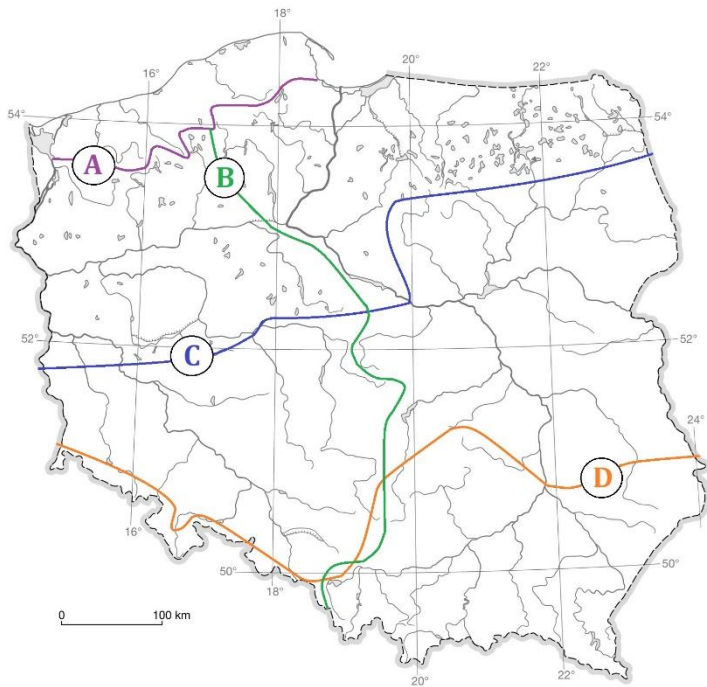

Na podstawie: de.climate-data.org

ŹRÓDŁO: CKE, 2020 r.

- Średnia roczna temperatura powietrza jest w Warszawie ..... niż w Lizbonie.
- Roczna amplituda temperatury powietrza jest w Warszawie ..... niż w Lizbonie.
- Liczba miesięcy ze średnią temperaturą powyżej 15°C jest w Warszawie ..... niż w Lizbonie.
- Roczna suma opadów jest w Warszawie ..... niż w Lizbonie.
- Średnia miesięczna suma opadów we wrześniu jest w Warszawie ..... niż w Lizbonie.

Zadanie 10. Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy określ prawdziwość poniższych zdań wybierając **Prawda** lub **Fałsz**. [0-4 pkt]

Południowa granica występowania w Polsce nizinnych jezior o genezie lodowcowej jest oznaczona literą D.

Granicę między dorzecziami Wisły i Odry wyznacza na mapie linia B.

Cechą sieci rzecznej w Polsce jest m.in. asymetria dorzeczy dwóch głównych rzek – Wisły i Odry – których prawobrzeżne części dorzeczy są większe niż lewobrzeżne.

Odcinki granic Polski wyznaczają m.in. rzeki: Bug, San, Odra i Nysa Łużycka.

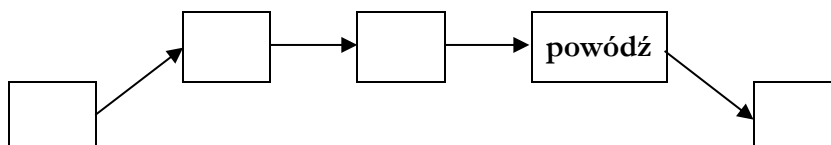
Zadanie 11. Uzupełnij schemat wpisując w odpowiednie pola litery (A-F) tak, aby powstał ciąg przyczynowo-skutkowy obrazujący występowanie powodzi. [0-4 pkt]

A – wezbranie wody w rzekach

B – straty materialne (zniszczenie zabudowań, zniszczenie infrastruktury technicznej)

C – przerwanie wałów przeciwpowodziowych

D – intensywne lub długotrwałe opady deszczu

Zadanie 12. Fotografie przedstawiają wybrane obiekty położone nad Bałtykiem. Dopasuj je do zaznaczonych na obrazie satelitarnym lokalizacji. [0-4 pkt]

Fotografia 1

Fotografia 2

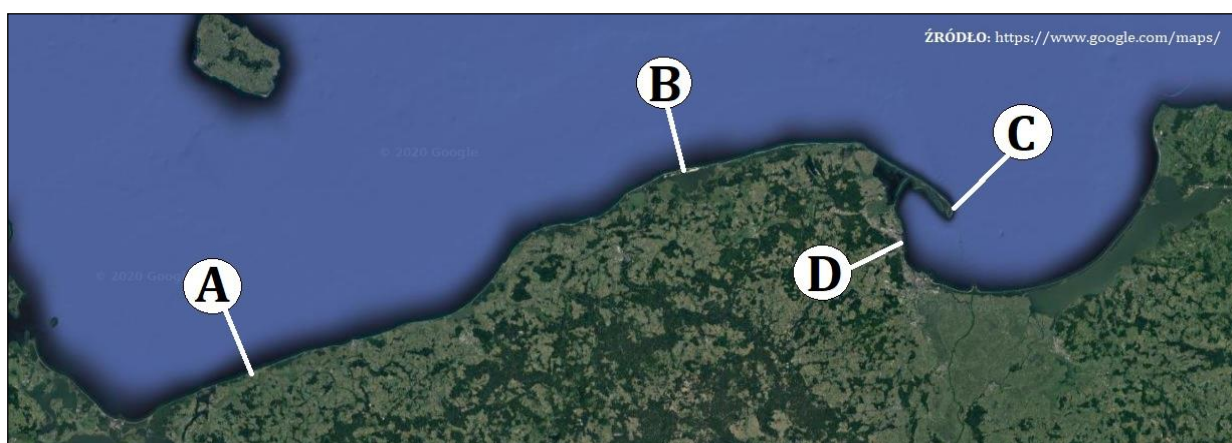
Fotografia 3

Fotografia 4

Na podstawie: geoforum.pl, polskieszlaki.pl, radiozet.pl, twojapogoda.pl

A

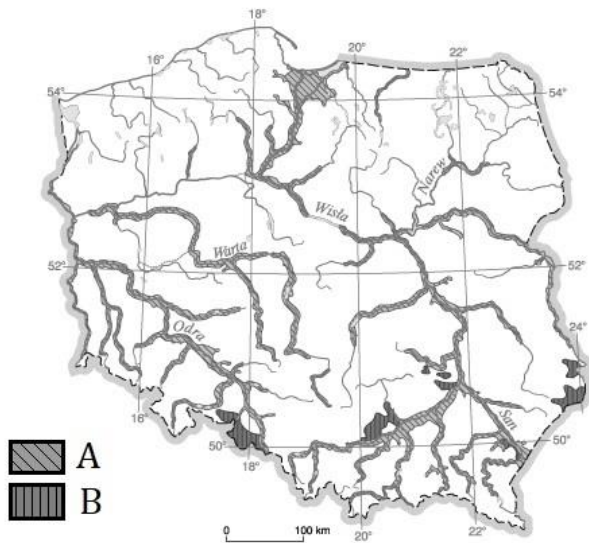
B

C

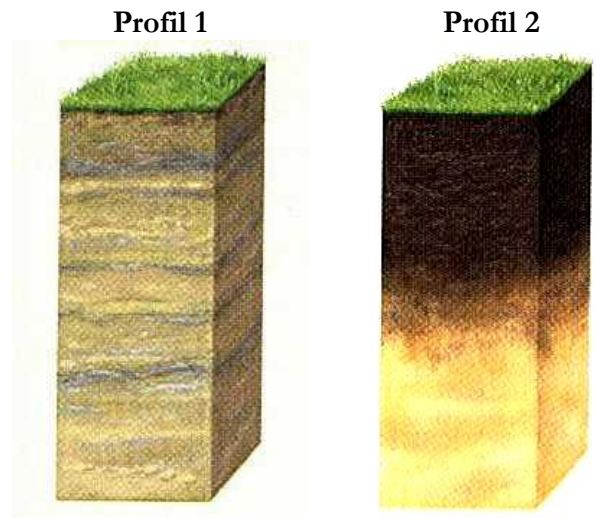
D

Zadanie 13. Uzupełnij tabelę posługując się podanym kodem cyfrowym i literowym. [0-8 pkt]

MAPA

PROFILE GLEB

ŹRÓDŁO: materiały edukacyjne wydawnictwa Nowa Era

WYSTĘPOWANIE

C – Płaskowyż Głubczycki, Płaskowyż Proszowicki, okolice Hrubieszowa

D – Żuławy Wiślane, doliny rzek w ich dolnych i środkowych odcinkach

CECHY

3 – Powstały na podłożu lessowym; mają bardzo dobrze wykształcony poziom próchniczny, co sprawia, że są glebami najżyźniejszymi z występujących w Polsce.

4 – Powstały na warstwowanych osadach aluwialnych; należą do gleb żyznych, ale często wymagają odwadniania.

Typ gleby	Oznaczenie na mapie	Występowanie	Profil	Cechy
czarnoziemy				
mady				

Zadanie 14. Rozpoznaj na fotografiach typy zbiorowisk leśnych (fotografie A i B) oraz niektóre gatunki drzew (fotografie C i D) występujących w Polsce – wybierz prawidłową odpowiedź. [0-4 pkt]

A

B

C

D

Na podstawie: mapio.net, polskiekrajobrazy.pl, encyklopedia.lasypolskie.pl, fajnyogrod.pl

1 – bór

2 – brzoza

3 – grąd

4 – modrzew

5 – ols

6 – świerk

A

B

C

D

Zadanie 15. Z wymienionych liczb wybierz właściwe i przyporządkuj wymienionym cechom, dodając odpowiednią jednostkę. [0-4 pkt]

DANE LICZBOWE: • 23 • 459 • 600 • 312 679 •

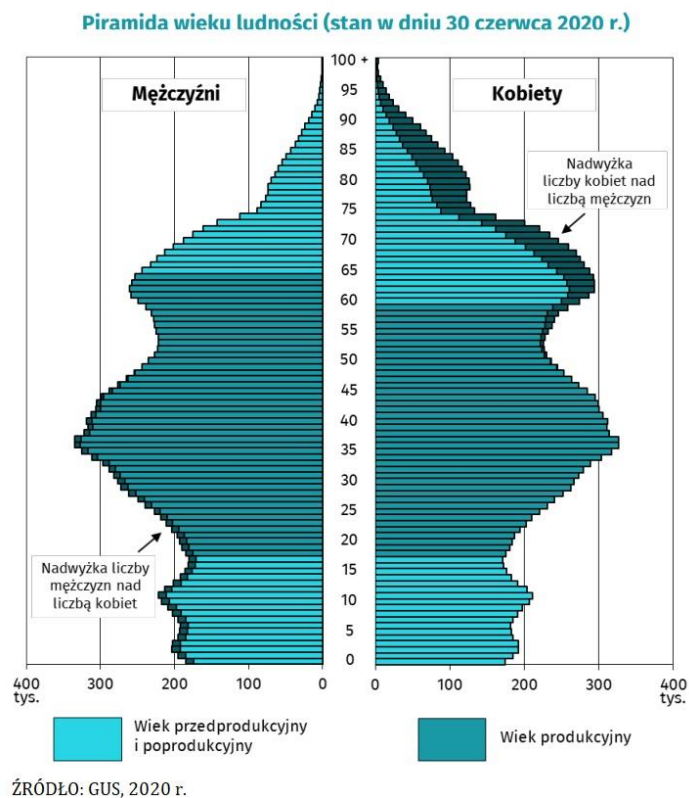
JEDNOSTKI: • % • km² • m • mm •

Cecha	Wartość liczbowa	Jednostka
Wielkość powierzchni Polski		
Średnia roczna suma opadów w Polsce		
Głębokość Głębi Landsort		
Lesistość województwa kujawsko-pomorskiego		

Zadanie 16. Dopasuj do podanych par parków narodowych łączącą je cechę. [0-6 pkt]

a) Babiogórski PN i Karkonoski PN	☐	A – chronią fragmenty wybrzeża Bałtyku
b) Narwiański PN i Białowieski PN	☐	B – na ich terenie występują zjawiska i formy krasowe
c) PN Ujście Warty i Wielkopolski PN	☐	C – obejmują ochroną obszary położone powyżej 1000 m n.p.m.
d) Roztoczański PN i Świętokrzyski PN	☐	D – są położone nad Wartą
e) Słowiński PN i Woliński PN	☐	E – są położone w pasie krajobrazowym wyżyn
f) Tatrzański PN i Ojcowski PN	☐	F – są położone w województwie podlaskim

Zadanie 17. Na podstawie piramidy płci i wieku ludności Polski w 2020 r. oceń prawdziwość poniższych zdań – podziel je na prawdziwe (**Prawda**) i fałszywe (**Fałsz**). [0-4 pkt]

W strukturze wiekowej polskiego społeczeństwa występują dwa bardzo liczne przedziały wiekowe określane jako wyższe demograficzne – z lat 50. oraz z przełomu lat 70. i 80. XX w.

Mniej więcej od 50 roku życia występuje nadwyżka liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

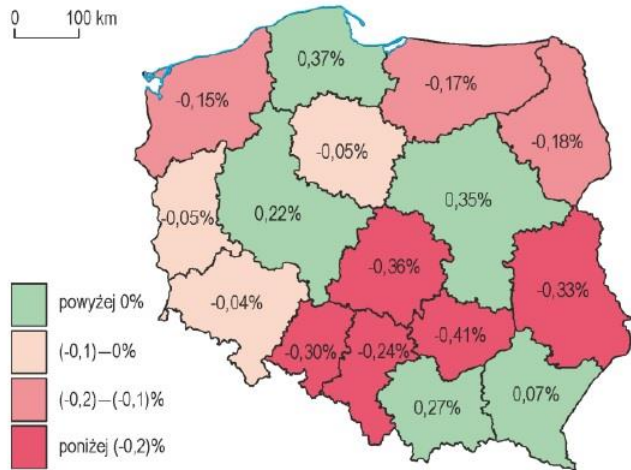
Obecnie w Polsce rodzi się więcej dziewczynek niż chłopców.

W najbliższych latach liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie się zwiększać.

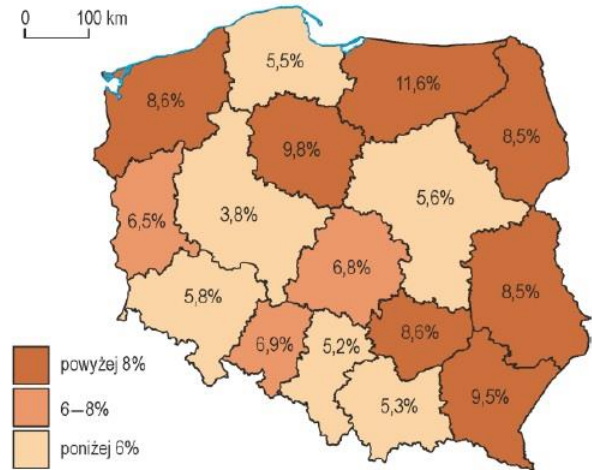
Zadanie 18. Na podstawie danych na mapach rozpoznaj wybrane województwa wybierając ich prawidłową nazwę. [0-3 pkt]

A – podkarpackie B – pomorskie C – świętokrzyskie D – warmińsko-mazurskie

Średnioroczne tempo przyrostu rzeczywistego ludności w 2017 r.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2017 r.

Na podstawie: stat.gov.pl

ŹRÓDŁO: CKE, 2020 r.

Województwo o najwyższej stopie bezrobocia w 2017 r.

Województwo miało w 2017 r. dodatni przyrost rzeczywisty i niską stopę bezrobocia.

Województwo o najniższym przyroście rzeczywistym w 2017 r.

Zadanie 19. Podane określenia podziel na przyczyny i skutki migracji używając podanego kodu literowego. [0-6 pkt]

- A. Poprawa sytuacji materialnej rodzin migrantów dzięki napływowi środków finansowych.
- B. Poszukiwanie lepszych warunków życia i pracy.
- C. Przymusowe przesiedlenia ludności (deportacje).
- D. Rozwój firm świadczących usługi transportowe.
- E. Wzrost liczby tzw. eurosierot – dzieci, których przynajmniej jedno z rodziców mieszka i pracuje za granicą.
- F. Zmiany granic państwowych.

Przyczyny migracji:

--	--	--

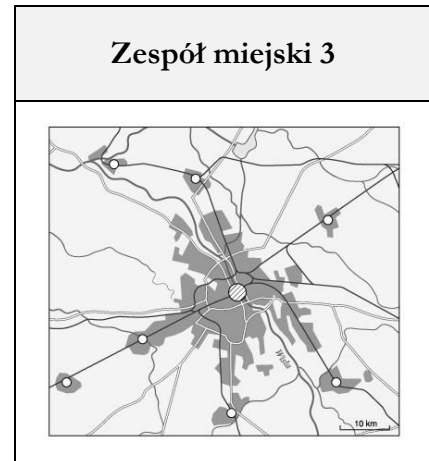
Skutki migracji:

--	--	--

Zadanie 20. Sklasyfikuj zespoły miejskie (1, 2, 3) na podstawie podanych informacji statystycznych i graficznych – wybierz **M** (aglomeracja monocentryczna) lub **P** (aglomeracja policentryczna). [0-3 pkt]

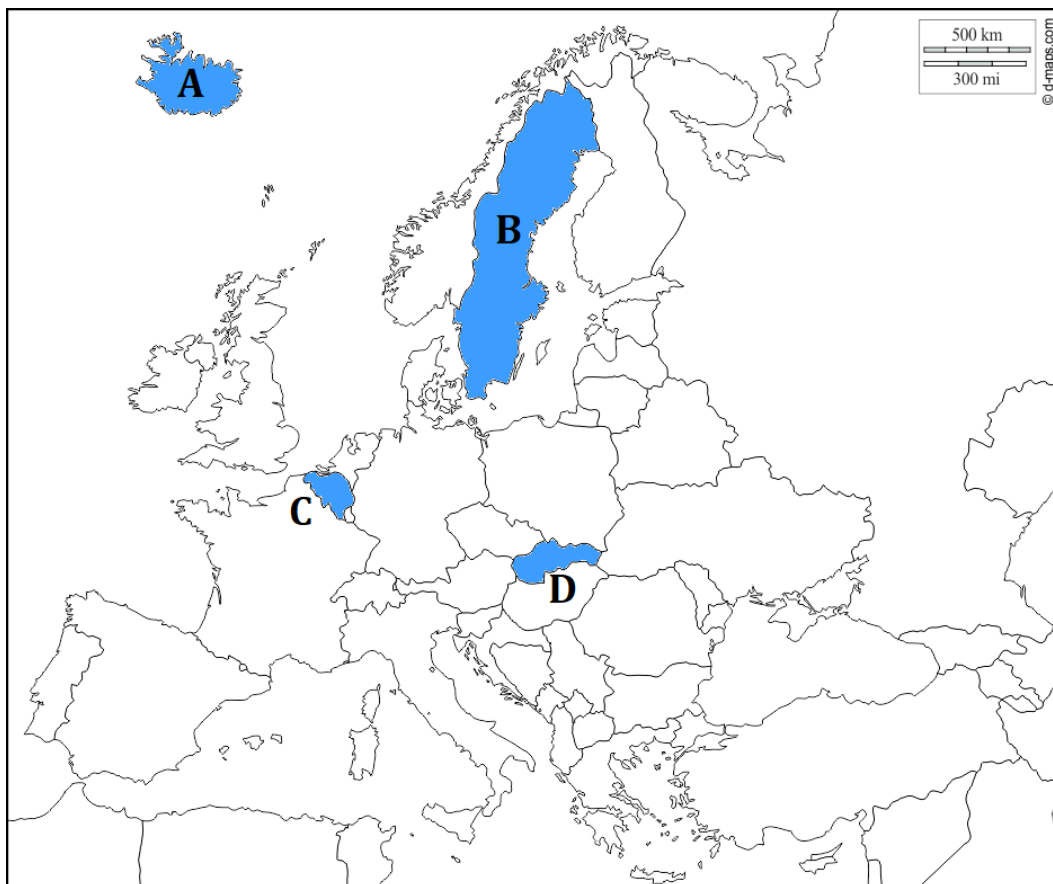
Zespół miejski 1	
miasto	liczba ludności
A	1 690 tys.
B	55 tys.
C	53 tys.
D	45 tys.
E	25 tys.

Zespół miejski 2	
miasto	liczba ludności
A	350 tys.
B	220 tys.
C	200 tys.
D	190 tys.
E	190 tys.

Zadanie 21. Na mapie konturowej Europy zaznaczono i opisano literami A-D cztery państwa. Dokończ zdanie wybierając właściwy wariant odpowiedzi. [0-1 pkt]

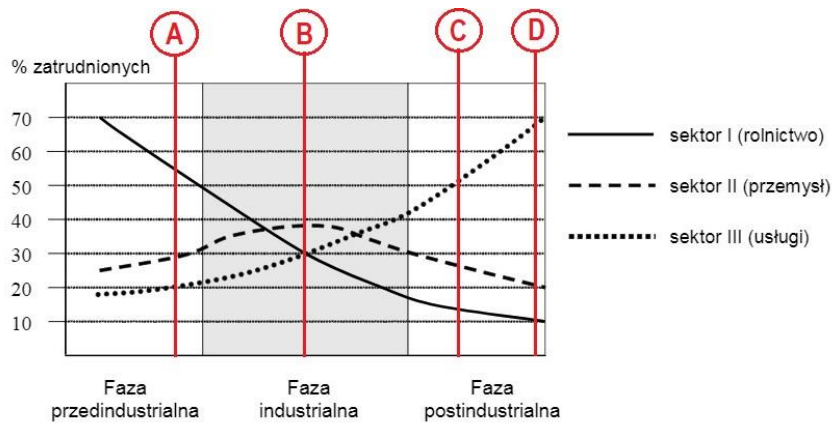

Niższy od Polski wskaźnik urbanizacji posiada...

- a) państwo A   b) państwo B   c) państwo C   d) państwo D

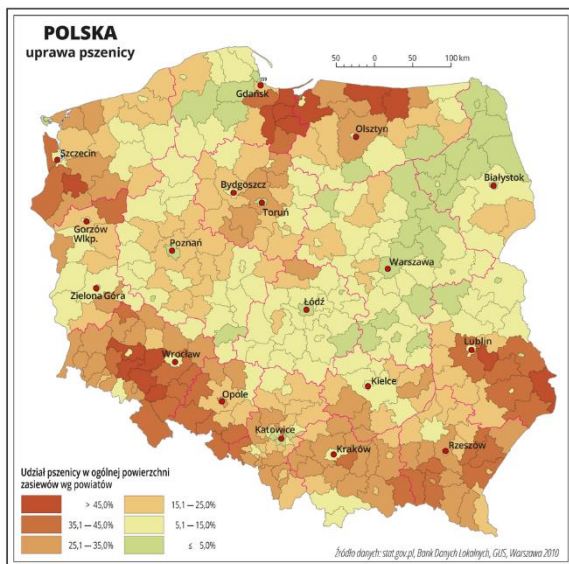
Zadanie 22. Na poniższym schemacie zaznaczono pionowymi liniami strukturę zatrudnienia w czterech państwach i opisano literami A-D. Dokończ zdanie wybierając właściwy wariant odpowiedzi. [0-1 pkt]

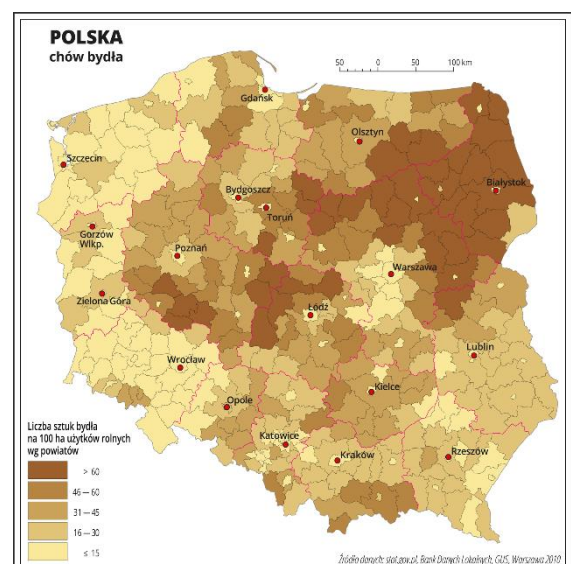
Polska to...

- a) państwo A   b) państwo B   c) państwo C   d) państwo D

MAPY DO ZADAŃ 23-24.

ŹRÓDŁO: <https://epodreczniki.pl>

ŹRÓDŁO: <https://epodreczniki.pl>

Zadanie 23. Dokończ zdanie wybierając właściwy wariant odpowiedzi. [0-1 pkt]

Uprawa pszenicy w Polsce jest związana z występowaniem...

- a) najdłuższego okresu wegetacyjnego   b) obszarów o największej rocznej sumie opadów
c) terenów nizinnych   d) żyznych gleb

Zadanie 24. Dokończ zdanie wybierając właściwy wariant odpowiedzi. [0-1 pkt]

Chów bydła w Polsce jest związany m.in. z występowaniem...

- a) dużego nachylenia stoków   b) gospodarstw o małej powierzchni upraw
c) naturalnych łąk i pastwisk   d) sadów

Zadanie 25. W każdym z podpunktów wskaż jeden poprawny wariant z dwóch proponowanych (A lub B). [0-6 pkt]

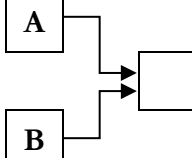
a) W okresie PRL-u większość zakładów produkcyjnych stanowiło własność

→ państwową

→ prywatną

A

B

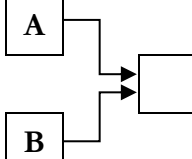
b) Ogół przemian w przemyśle Polski po 1989 r. nosi nazwę

→ industrializacji

→ restrukturyzacji

A

B

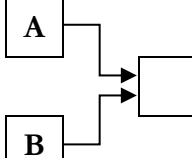
c) W 2020 r. w polskiej energetyce w stosunku do lat 90. XX w. wzrosło znaczenie źródeł

→ OZE

→ nieodnawialnych

A

B

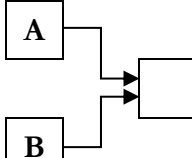
d) Polska nie posiada elektrowni

→ jądrowej

→ słonecznej

A

B

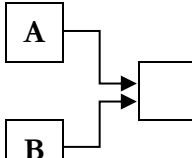
e) Najważniejszym partnerem handlowym Polski są

→ Chiny

→ Niemcy

A

B

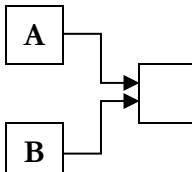
f) Ropa naftowa, gaz ziemny, odzież, obuwie, owoce, leki to w większości towary do/z Polski

→ eksportowane

→ importowane

A

B

Zadanie 26. Uzupełnij zdania wybranymi z podanych określeń: [0-5 pkt]

A – *chłodnego i wilgotnego*

F – *Hekla i Laki*

B – *Chorwacji*

G – *Hiszpanii*

C – *ciepłego i suchego*

H – *Marsylii*

D – *Etna i Wezuwiusz*

I – *Monako*

E – *Francji*

J – *Wenecji*

Europa Południowa to region atrakcyjny turystycznie ze względu na korzystne warunki przyrodnicze, walory kulturowe oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę turystyczną. Śródziemnomorski klimat, cechujący się występowaniem ..... lata zachęca do wypoczynku np. na piaszczystych plażach Costa del Sol w ..... Urozmaicona rzeźba terenu, skaliste wysepki oraz formy krasowe są z kolei atrakcją ..... . Do Włoch przyciągają turystów liczne muzea i zabytki z różnych epok historycznych, m.in. w Rzymie, ... czy Florencji oraz interesujące obiekty przyrodnicze jak wulkany ..... .

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)